

FIZINIS LAVINIMAS LENKIJOS IR LIETUVOS POLICIJOS MOKYMO INSTITUCIJOSE

Mgr. Jaroslaw Klimczak

Wyzsza szkola policji
12 – 101 Szczytno, ul. K. Swierczewskiego 111, Polska
Tel. 62 43 221

Dr. Stanislavas Dadelo

Lietuvos teisės universitetas, Kauno policijos fakultetas,
Specialaus fizinio ir kovinio rengimo katedra, Putvinskio g. 70, 3000 Kaunas
Telefonas (8 27) 20 08 71
Elektroninis paštas kpolf@ltukf.lt

Pateikta 2000 m. liepos 10 d.

Parengta spausdinti 2001 m. sausio 11 d.

Recenzavo Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto Kovinės savignyos ir kūno kultūros katedros doc. dr. Š. Sakalauskas ir Vilniaus pedagoginio universiteto Gamtos mokslų fakulteto Sporto metodikos katedros doc. habil. dr. K. Milašius

S a n t r a u k a

Fizinis lavinimas policijoje yra labai svarbus. Lenkijos ir Lietuvos valstybių politinės ir ekonominės reformos kelia panašias problemas. Abiejų šalių policijos rengimo štaigose pastaraisiais metais ieškoma būdų fizinio lavinimo sistemas pritaikyti prie naujų realių.

Darbo tikslas buvo ištirti Lenkijos Ėėitno aukėtosios policijos (LĖAP) mokyklos ir Lietuvos teisės universiteto (LTU) Policijos fakulteto studentų požiūrą á fizinį lavinimą, suėinoti jė nuomonę apie policininko fiziná parengtumà.

Specialiai sudaryta anketa 1998 m. buvo apklausti 208 Lenkijos Ėėitno aukėtosios policijos mokyklos ir 1999 m. – 208 Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto studentai. Buvo atliktas tyrimo duomenų matematinis apskaiėiavimas. Analizuojant duomenis buvo vertinamas atsakymų á teiginius daėnis (n – atsakymų skaiėiumi ir proc. – procentais). Pagal procentinius rodiklius vertindami gautų rezultatų patikimumà naudojome I. Notkino lentelę (Ė. Vaiėvila, 1974).

Gauta medėpiaga yra vertinga ir gali būti panaudota pertvarkant Lietuvos policininkų rengimà. Apibendrinant pateiktà medėpiagà galima teigti, kad abiejų šalių respondentai teigiamai vertina fizinį lavinimą ir jo poveikà savo sveikatai bei visapusiėkam uėdymui. Būsimeji pareigūnai fizinį lavinimą vertina kaip svarbų savo profesionalumo kėlimo veiksnį. Tiriamieji pabrėėė, kad dabartinė fizinio lavinimo ir kovinės savignyos sistema yra nepakankamai veiksminga ir reikalauja pakeitimų.

Fizinis lavinimas – tai viena visuomenės kultūros atėakų, ŗmonijos kultūros dalis. Fizinis lavinimas turi didelá poveikà ŗmonių uėdymui, jė pasirengimui tolesniam gyvenimui ir profesinei veiklai. Fizinis lavinimas apima specialias fizinio lavinimo ir sporto, anatomijos, pedagogikos, psichologijos, fiziologijos bei kitų mokslų ŗpinias, sporto priemones, árangà,

pratybø, varpybø, buities ir asmens higienà, grūdinimàsi, sveikà gyvensenà bei elgesà. Fizinio lavinimo paskirtis – stiprinti sveikatà, ugdyti fizines savybes, mokyti pagrindiniø judesiø ir veiksmø, pratinti mankðtintis atsìpvelgiant á fizinë prigimtá ir laisvo pasirinkimo teisæ. Fizinio lavinimo turinys – àvairiapusis fizinis aktyvumas, atletinë veikla ir teorinës þinios. Fizinis lavinimas yra reikðmingas socialinës bei pilietinës kultūros puoselëjimo veiksnys [1, p. 281–282]. Galima teigti, kad fizinis lavinimas – tai ne tik organizuotas fizinio auklëjimo procesas, bet visi veiksniai, darantys átakà þmogaus fiziniam lavëjimui ir priklausantys bendrai þmogaus ugdymo sistemai.

Pagrindiniai fizinio lavinimo policijoje tikslai:

- gerinti fiziná policininkø parengimà;
- lavinti psichofizines savybes, būtinas tarnyboje;
- rengti policininkus sportininkus dalyvauti ðalies ir tarptautiniuose sporto renginiuose;
- stiprinti visuomenës ir policijos ryðius dalyvaujant àvairiuose sporto renginiuose;
- policininkø psichiniø ir fiziniø jëgø regeneravimui taikyti àvairias formas ir priemones.

Pagrindiniai policijos uþdaviniai – pilieèiø gyvybës ir nuosavybës apsauga. Ðià nuostatà Lenkijoje reglamentuoja Policijos statutas; Lietuvoje toks statutas dar tik rengiamas [2]. Tam, kad deramai atliktø policininko pareigas, pareigūnai privalo nuolat tobulinti savo profesiná ir fiziná parengtumà. Iðanalizavus pastarøjø metø duomenis apie Lenkijos policijos pareigūnø fiziná parengtumà galima teigti, kad dabartinë Lenkijos policijos fizinio tobulinimo sistema nėra pakankamai efektyvi [3]. Kyla problemø dėl kūno kultūros Lenkijos policijoje tobulinimo ir jos pritaikymo pagal ðiuolaikinius reikalavimus.

Iðanalizavæ Lietuvos policijos fiziniø lavinimà reglamentuojanèius dokumentus susiduriame su panaðia padëtimi kaip ir Lenkijoje. Policijos departamento 1998 m. ásakyme Nr. 57 „Dël policijos pareigūnø profesinio parengimo“ vardijamos bendrosios þinios bei ágūdpiai, reikalingi eiti pareigas [4]. Nëra paminëti fizinio parengtumo reikalavimai. Policijos departamento 1998 m. ásakyme Nr. 206 „Dël policijos pareigūnø fizinio ir kovinio parengimo gerinimo“ sakoma: fizinis ir kovinis parengimas yra būtina profesinës kvalifikacijos dalis [5]. Joje pateikiama instrukcija apie policininko fiziniø galiø testavimà ir vertinimà. Galima teigti, kad Lietuvos policijoje vyksta fizinio lavinimo taikymo pertvarka, nes esantis reglamentas nevisiðkai uþtikrina ðiuolaikinius reikalavimus atitinkantá fiziná policininko rengimà. Policijos mokymo ástaigose rengiami būsimeji pareigūnai. Nuo to, kaip vyksta mokymo procesas, kokiø þiniø gauna būsimeji pareigūnai, kokie ágūdpiai suformuojami, popiūrio á savo pareigà priklauso ne tik asmens profesinës veiklos efektyvumas, bet ir visos policijos darbo sëkmë.

Keièiantis Lenkijos ir Lietuvos valstybiø santvarkoms visuomenëje atsiranda naujø problemø, ir jas spræsti gali padëti tik visapusiðkai parengtas policijos pareigūnas, turintis þiniø, sugebëjimų ir gerà fiziná parengtumà. Fizinio lavinimo sistemos policijoje tobulinimas reikalauja tikslios jos bûklës analizës. Tik gautø rezultatø analizës pagrindu galima kompetentingai kurti naujà, visus ðiuolaikinës visuomenës poreikius ir lūkesèius atitinkanèià, paþangią policijos pareigūnø rengimo sistemà. Dabartinës Lenkijos ir Lietuvos pareigūnø rengimo fizinio lavinimo sistemos nepakankamai tenkina visuomenës lūkesèius, jas būtina keisti. Norint reorganizuoti esamà tvarkà visø pirma reikëtø iðsiaiðkinti, kokià átakà fizinis lavinimas daro profesinës veiklos efektyvumui.

Darbo tikslas: iðtirti Lenkijos Ðëitno aukðtosios policijos mokyklos (LÐAPM) ir Lietuvos teisës universiteto (LTU) Policijos fakulteto studentø popiūrà á fiziniø lavinimà, jø nuomonæ apie policininko fiziná parengtumà.

Siekiant tikslo reikëjo spræsti ðiuos uþdavinius:

1. Iðsiaiðkinti studentø nuomonæ apie privalomas fizinio lavinimo ir kovinës savignyos pratybas ir jø efektyvumà.
2. Nustatyti, kaip studentai vertina savo fiziná parengtumà ir kas jiems trukdo aktyviai dalyvauti fizinio lavinimo pratybose.
3. Iðtirti studentø nuomonæ apie tai, ar būtina siekti gero fizinio parengtumo profesinëje veikloje.
4. Iðsiaiðkinti, kokiø sporto ðakø pratybose norëtø dalyvauti būsimeji pareigūnai.

Darbo objektas: Lenkijos Ðeitno aukðtosios policijos mokyklos ir Lietuvos teisës universiteto Policijos fakulteto studentø poþiûris á fizinj lavinimá ir nuomonë apie policininkø fiziná parengtumà.

Darbo organizavimas ir metodika: specialiai sudaryta anketa 1998 m. buvo apklausti 208 Lenkijos Ðeitno aukðtosios policijos mokyklos studentai ir 1999 m. – 208 Lietuvos teisës universiteto Policijos fakulteto studentai. Atliktas tyrimo duomenø matematinis apskaièiavimas. Analizuojant duomenis buvo vertinamas atsakymø á teiginius dâpnis (n – atsakymø skaièiumi ir procentais). Pagal procentinius rodiklius vertindami gautø rezultatø patikimumà naudojome I. Notkino lentelë [6, p. 7–57].

Tyrimø rezultatai ir jø aptarimas. Lenkijoje tyrimuose dalyvavo 79,8 proc. vyrø ir 18,8 proc. moterø. Lietuvoje – 56,7 proc. vyrø ir 43,3 proc. moterø (þr. 1 lentelë).

1 lentelë. Tiriamujø pasiskirstymas pagal lytj

Lytis	LÐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamøjø skaièius (n)	proc.	Tiriamøjø skaièius (n)	proc.
Nëra atsakymø	3	1,4	0	0
Moterys	39	18,8	90	43,3
Vyrai	166	79,8	118	56,7
Ið viso	208	100	208	100

Lietuvoje ir Lenkijoje dominavo studentai, turintys viduriná iðsilavinimà; Lenkijoje – 39,4 proc. studentø, Lietuvoje – tik 0,5 proc. turëjo aukðtájà iðsilavinimà (þr. 2 lentelë). Lenkijoje 39,4 proc. tiriamøjø buvo 30–35 metø. Lietuvoje dauguma studentø (96,1 proc.) buvo 18–21 metø (þr. 3 lentelë). Visi Lenkijos aukðtosios policijos mokyklos respondentai turëjo darbo stapà, ið jø 94,3 proc. buvo dirbæ vidaus reikalø sistemoje.

2 lentelë. Tiriamujø iðsilavinimas

Iðsilavinimas	LÐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamøjø skaièius (n)	proc.	Tiriamøjø skaièius (n)	proc.
Profesinis–vidurinis	19	9,1	4	1,9
Vidurinis	116	55,8	201	96,6
Nebaigtas aukðtasis	8	3,8	2	1
Aukðtasis	65	31,8	1	0,5
Ið viso	208	100	208	100

3 lentelė. Tiriamųjų amžius

Amžius	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
18–21	0	0	200	96,1
22–25	8	3,8	7	3,4
26–29	48	23,1	1	0,5
30–35	82	39,4	0	0
36–40	51	24,5	0	0
41–45	18	8,7	0	0
46–50	1	0,5	0	0
50 ir daugiau	0	0	0	0
Iš viso	208	100	208	100

Tikrai 6,2 proc. Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto studentų turėjo darbo stažą, iš jų – tikrai 0,4 proc. vidaus reikalų sistemoje (žr. 4 lentelę).

Fizinio rengimo pratys turi didelę ataką teigiamos nuomonės apie fizinį lavinimą atpvilgiu formavimui, jaunosios kartos ugdymui, todėl upima reikdmingą vietą tarp kitų dęstomų dalykų. Lenkijoje ir Lietuvoje 77,9 proc. ir 68,3 proc. studentų ($p < 0,001$) pripapąsta, kad fizinis lavinimas yra tokie pat svarbūs kaip ir kiti dęstomi dalykai (žr. 5 lentelę).

4 lentelė. Tiriamųjų darbovietė pagal studijas

Tiriamieji dirbo	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Vidaus reikalų tarnybose	196	94,3	1	0,4
Kitur	12	5,7	12	5,8
Nedirbo	0	0	195	93,8
Iš viso	208	100	208	100

5 lentelė. Kovinės savignyos ir fizinio lavinimo svarbos santykis su kitais dęstomais dalykais

Nuomonė apie fizinio lavinimo santyką su kitais dęstomais dalykais	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Kovinė savignyna ir fizinis lavinimas svarbesni	11	5,3	46	22,1
Vienodai svarbus	162	77,9	142	68,3
Mačiau svarbus	8	3,8	12	5,8
Negalima lyginti	27	13	8	3,8
Iš viso	208	100	208	100

Fizinis lavinimas turi labai didelę ataką žmogaus sveikatai. Visuomenėje yra susidariusi nuomonė, kad vaistai negali pakeisti fizinio aktyvumo, bet fizinis aktyvumas gali pakeisti daugumą vaistų. Mes tyrėme, kaip šią teiginį vertina būsimieji pareigūnai. Nustatėme, kad 93,5 proc. Lenkijos Ūditno aukštosios policijos mokyklos tiriamieji ($p < 0,001$) apvelgia teigiamą fizinio lavinimo ataką žmogaus sveikatai; tikrai 3,8 proc. studentų mano, kad žmogaus sveikata ir fizinis lavinimas tarpusavyje nesusiję (žr. 6 lentelę). 86,5 proc. ($p < 0,001$) Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto studentų, kaip ir jų kolegos Lenkijoje, taip pat teigiamai vertina fizinio lavinimo santyką su sveikata ir 13,5 proc. studentų mano, kad sveikata priklauso nuo kitų veiksnių.

Tyrimai parodė, kad LĖAP mokyklos studentai noriau lanko fizinio rengimo pratybas. Nustatyta, kad LĖAP mokyklos 86,5 proc., o LTU Policijos fakulteto 57,2 proc. tiriamieji mėgsta fizinio lavinimo pratybas ir aktyviai jose dalyvauja (žr. 7 lentelę).

6 lentelė. Nuomonės apie fizinio lavinimo santykį su sveikata

Kuris teiginys teisingesnis?	LĖAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Negalima būti sveikam nedalyvaujant fizinio lavinimo pratybose	71	34,1	71	34,1
Fizinis lavinimas nebūtinai nulemia sveikatą	129	62	109	52,4
Sveikata priklauso nuo kitų veiksnių	8	3,8	28	13,5
Iš viso	208	100	208	100

7 lentelė. Požiūris į privalomas kovinės savignos ir fizinio lavinimo pratybas

Požiūris á privalomas fizinio lavinimo pratybas	LĖAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Patiko aktyviai dalyvauti pratybose	180	86,5	119	57,2
Lankiau pratybas, nes privalėčiau	26	12,5	87	41,8
Buvau atleistas nuo pratybų	2	1	2	1
Iš viso	208	100	208	100

Savo fizinį parengtumą puikiai vertina 12,5 proc. LĖAP mokyklos ir 1,4 proc. LTU Policijos fakulteto tiriamieji (žr. 8 lentelę). 28,4 proc. Lenkijos ir 36,5 proc. Lietuvos tiriamieji jaučia tam tikrą savo fizinio parengtumo trūkumą. Gauti duomenys rodo, kad dabartinis fizinis lavinimas Lenkijos ir Lietuvos policininkų rengimo ástaigose nėra visapusiškas. Tiriant nuomones buvo atkreiptas dėmesys á veiksnius, trukdančius fiziškai lavėti: Lenkijoje 64,9 proc. ir Lietuvoje 51 proc. tiriamieji nurodo pagrindinę priežastį – laiko trūkumą ($p < 0,001$).

Lenkijoje ir Lietuvoje susiduriama su panašiais psichologiniais sunkumais tvarkant savo gyvenimą, nes pernelyg intensyvios studijos neleidžia tinkamai planuoti savo dienvakš (žr. 9 lentelę).

8 lentelė. Požiūris į savo fizinį parengtumą

Savo fizinio parengtumo vertinimas	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Esu labai pajėgus	26	12,5	3	1,4
Esu pajėgus	118	56,7	121	58,2
Esu nevisapusiškai pajėgus	59	28,4	76	36,5
Esu mažai pajėgus	5	2,4	8	3,9
Iš viso	208	100	208	100

9 lentelė. Studentų nurodytos priežastys, trukdančios aktyviai dalyvauti fizinio lavinimo pratybose

Aktyviai dalyvauti fizinio lavinimo pratybose trukdo	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Manęs tai nedomina	4	1,9	6	2,9
Trūksta inventorius	16	7,7	7	3,4
Trūksta vietos	17	8,2	3	1,4
Trūksta laiko	135	64,9	106	51
Trūksta noro treniruotis po paskaitų	14	6,7	58	27,8
Silpna sveikata	4	1,9	2	1
Blogai jaučiuosi	6	2,9	3	1,4
Nėra geros draugijos	6	2,9	4	1,9
Mano aplinkinių tai nedomina	4	1,9	2	1
Gėda dėl figūros (ir pan.)	2	1	2	1
Niekas netrukdo	0	0	15	7,2
Iš viso	208	100	208	100

Lenkijos ir Lietuvos respondentai fizinį lavinimą vertina taip pat, kaip ir kitas gyvenimo vertybes. Dauguma tiriamųjų mano, kad fizinis aktyvumas teigiamai veikia sveikatą ir turi didelės átakos bûsimø policininkø ugdymui. Tyrimai parodë, kad egzistuoja nemažas skirtumas tarp tiriamųjų savæs vertinimo ir fizinio parengtumo testø, atliktø pastaraisiais metais Lenkijos ir Lietuvos mokymo ástaigose, rezultatø. Tyrimai taip pat patvirtino nuomonæ apie neapibrëžtà fizinio lavinimo vaidmenį rengiant Lenkijos policininkus.

Apie 90 proc. Lenkijos ir Lietuvos respondentø mano, kad fizinis parengtumas labai reikðmingas policininko profesinëje veikloje (žr. 10 lentelę). Apklaustieji yra tos nuomonës, kad fizinio parengtumo tobulinimas yra bûtinybë.

10 lentelė. Fizinio parengtumo reikðmës vertinimas savo profesinëje veikloje

Fizinio parengtumo reikšmė savo profesinei veiklai	LDAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Labai reikšminga	94	45,2	125	60,1
Reikšminga	92	44,2	76	36,6
Mažai reikšminga	10	4,8	4	1,9
Nereikšminga	2	1	0	0
Sunku atsakyti	8	3,8	3	1,4
Nėra atsakymo	2	1	0	0
Iš viso	208	100	208	100

Apklausa parodė, kad 51,4 proc. Lenkijos ir 24,5 proc. Lietuvos studentų, būsimųjų policijos pareigūnų, nori dalyvauti kovinės savignyos pratybose. Kitų kovinių sporto šakų pratybose – atitinkamai 14,4 proc. ir 30,8 procento. Sportinių šakų pratybose – 21,2 proc. ir 18,8 procento. 10,5 proc. Lietuvos teisės universiteto respondentų pareiškė norą dalyvauti plaukimo pratybose (žr. 11 lentelę). Tyrimo rezultatai rodo, jog tiriamieji tiki, kad fizinis lavinimas – gero fizinio parengimo būsimajai profesinei veiklai pagrindas, šinių apie aktyvaus poilsio poreikio tenkinimą ir jėgų atgavimą šaltinis. Nustatyta, kad vienos fizinio lavinimo pratybos per savaitę fizinio parengtumo nepagerina. Dvejos pratybos pirmaisiais metais veikia teigiamai, tačiau vėliau pažanga mažėja ir padėtis pagaliau stabilizuojasi [7]. Daug geresnis efektas, kai pratybos rengiamos 3–4 kartus per savaitę [8]. K. Kuperis (1989) teigia, kad gerą fizinį parengtumą garantuoja ne mažiau kaip 4 pratybos per savaitę [9, p. 234]. Š klausimą, kaip dabnai turi vykti privalomos fizinio lavinimo pratybos, Lenkijos ir Lietuvos respondentai atsakė panašiai: 2–3 kartus per savaitę; dabniau dalyvauti privalomose pratybose norėjo atitinkamai 90,4 proc. ir 84,6 proc. apklaustųjų. Šie tyrimo rezultatai rodo studentų poreikio ir esamos padėties nesutapimą (žr. 12 lentelę).

11 lentelė. Noras dalyvauti sportinėje veikloje

Norėčiau dalyvauti šioje sportinėje veikloje	LDAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Kovinė savignyna	107	51,4	51	24,5
Lengvoji atletika	18	8,7	31	14,9
Sportiniai šakų	44	21,2	39	18,8
Kovinės sporto šakos	30	14,4	64	30,8
Plaukimas			22	10,5
Kitos sporto šakos	7	3,4	1	0,5
Nėra atsakymo	2	1	0	0
Iš viso	208	100	208	100

12 lentelė. Pageidaujamas fizinio lavinimo pratybų dažnumas

Privalomos fizinio lavinimo pratybos turi vykti	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Kartą per mėnesį	1	0,5	3	1,4
Kartą per savaitę	8	3,8	27	13
2–3 kartus per savaitę	92	44,2	145	69,7
Kiekvieną dieną	96	46,2	31	14,9
Pratybos nereikalingos	8	3,8	2	1
Nėra atsakymo	2	1	0	0
Iš viso	208	100	208	100

LĐAP mokyklos tiriamieji labai kritiškai vertino dabartinę fizinio lavinimo sistemą rengiant policininkus (žr. 13 lentelę). LTU Policijos fakulteto respondentai dabartinę fizinio lavinimo sistemą vertino geriau, tačiau 47,1 proc. apklaustųjų manė, kad kovinės savignyos ir fizinio lavinimo sistema neaptikrina reikiamo pasirengimo lygio. Tai rodo, kad reikėtų ieškoti naujų sprendimų ir metodų gerinant būsimųjų policininkų rengimą.

Fizinis lavinimas policijoje visais laikais turėjo ir turės svarbią reikšmę. Tai tiesiogiai kyla iš profesinės veiklos specifikos. Fizinio lavinimo sistema veiksminga ir tenkina visuomenės poreikius tik tada, kai būna pritaikyta prie besikeičiančios socialinės ir ūkinės situacijos. Lenkijos ir Lietuvos valstybės išgyvena panašų pertvarkų laikotarpį. Abiejų šalių policija pastaraisiais metais ieško būdų pritaikyti savo fizinio lavinimo sistemas prie naujų realiųjų. Abiejose šalyse atlikti tyrimai parodė, kad fiziniam lavinimui policijoje būdingos panašios problemos.

13 lentelė. Kovinės savignyos ir fizinio lavinimo pratybų vertinimas

Ar kovinės savignyos ir fizinio lavinimo sistema aptikrina reikiamą pasirengimo lygį?	LĐAPM		LTU Policijos fakultetas	
	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.	Tiriamųjų skaičius (n)	proc.
Taip	57	27,4	110	52,9
Ne	146	70,2	98	47,1
Nėra atsakymo	5	2,4	0	0
Iš viso	208	100	108	100

Išanalizavus mūsų tyrimo duomenis, galima suformuluoti šias **išvadas**:

1. Lenkijos Ėitno aukštosios policijos mokyklos ir Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto studentų nuomone, fizinis lavinimas turi teigiamą poveikį jė sveikatai ir visapusiškam ugdymui. Būsimieji policininkai kovinę savignyą ir fizinį lavinimą vertino kaip svarbų veiksnių savo profesionalumui gerinti.

2. Būsimieji Lenkijos ir Lietuvos policijos pareigūnai nurodė, kad labiausiai fiziniam lavinimui trukdo laiko stoka. 70,2 proc. tiriamųjų Lenkijoje pabrėpė, kad fizinio lavinimo ir kovinės savignyos rengimo sistema nepakankamai veiksminga. 52,9 proc. Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto respondentų pabrėžė, kad kovinės savignyos ir fizinio lavinimo sistema aptikrina reikiamą fizinio pasirengimo lygį. 47,1 proc. apklaustųjų mano, kad ši sistema galėtų būti efektyvesnė.

3. Nustatyta, kad tik nedaug Lenkijos Ėitno aukštosios policijos mokyklos (12,5 proc.) ir Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto (1,4 proc.) studentų savo fizinį parengtumą

vertina puikiai. Gerai savo fiziną parengtumà vertina atitinkamai 56,7 proc. ir 58.2 proc. tiriamaøjø.

4. Nustatyta, kad 51,4 proc. Lenkijos ir 24,5 proc. Lietuvos studentø, bûsimøjø policijos pareigûnø, nori dalyvauti kovinës savigynos sporto pratybose. Kitø koviniø sporto ðakø pratybose – atitinkamai 14,4 proc. ir 30,8 proc., sportiniø þaidimø pratybose atitinkamai – 21,2 proc. ir 18,8 proc. respondentø. 10,5 proc. Lietuvos teisës universiteto respondentø pareiðkë norà dalyvauti plaukimo pratybose.

LITERATÛRA

1. **Sporto** terminø þodynas. Parengë St. Stonkus. – Kaunas, 1996.
2. **Ustawa** o policji z 6 kwietnia 1990 r.
3. **Raport** komisji powolanej przez komendanta glownego Policji „O organizacji wychowania fizycznego, rekreacji ruchowej i sportu w Policji”. – Warszawa, KGP, 1991.
4. **Policijos** departamento prie Lietuvos Respublikos VRM 1998 04 30 ásakymas Nr. 57 „Dël policijos pareigûnø profesinio parengimo”.
5. **Policijos** departamento prie Lietuvos Respublikos VRM 1998 12 28 ásakymas Nr. 206 „Dël policijos pareigûnø fizinio ir kovinio pasirengimo gerinimo”.
6. **Vaiðvila È.** Matematinio tyrimø statistika. – Kaunas, 1974.
7. **Генявичюс Ю. А.** Об эффективности применения легкоатлетических упражнений в целях подготовки к сдаче норм комплекса ГТО IV ступени. – Вильнюс, 1979.
8. **Мертинас Ю.** Организация и методика проведения занятий по физическому воспитанию с преимущественным развитием выносливости у студентов педагогического вуза. Дис. – Вильнюс, 1993.
9. **Cooper K. M.** Aerobics. – New York, Bantam Books, 1989.

Physical Culture in the Polish and Lithuanian Police Training Institutions

J. Klimczak

Higher Police School, Poland

Dr. S. Dadelo

Law University of Lithuania

SUMMARY

The aim of this work was to investigate the point of view of students of Higher Police School in Szytno and the Law University of Lithuania towards physical culture and their opinion regarding the level of a policeman's physical preparedness.

Using a special questionnaire 208 students of Szytno Higher Police School in 1998 and 208 students of the Police faculty of the Law University of Lithuania in 1999 were questioned. The mathematic processing of the data collected has been carried out. In analysing the data, the frequency of answers was evaluated (n – by the number of answers and proc. – by the per cent). For the data evaluation according to the per cent we have used the methods proposed by È. Vaiðvila (1974).

The generalisations of the material enable us to claim that the respondents of both countries positively assess physical culture and its impact on the health and overall training. The future officers treat physical culture as a significant factor in the development of professionalism. The respondents stressed that the existing system of physical training and fighting self-defence is not efficient enough. Therefore, certain improvements are necessary.